

Köszöntelek Benneteket évszázados misénken, mely egyben Úrnapja: *Béke veletek!*

Úrnapja az *Eucharistia* ünnepe, maga a szó jelentése: *hálaadás*. Jézus hálavacsorájára emlékezve mondjunk mi is köszönetet az elmúlt évünkért.

Kezdjük szokás szerint *bocsánatkéréssel*, ha valamivel megbántottuk Atyánkat és egymást... És köszönjük meg mindazt, amit az Ő és egymás öröme tettünk...

Ének: Kyrie... Gloria...

Istenünk, a Te Jézusod hálavacsorája inkább egy kivégzés előtti utolsó vacsora volt, titkos összejövetel, hisz kopók figyelték minden lépését. Mi is ismertünk hasonló vacsorákat, de ma már a kutya se figyel ránk. De Te igen, aki élsz és szeretsz örökkön örökké.

Evangélium Márk könyvéből (14,1-26)

Két nappal húsvét és a kovásztalan kenyér ünnepe előtt a főpapok és írástudók arra törekedtek, hogyan foghatnák el Jézust csellel, hogy aztán megöljék. Egy dologban megállapodtak: „Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép közt!”

Amikor Betániában a leprás Simon házában vendégül látták, odalépett hozzá egy asszony. Alabástrom edényben valódi s igen drága nárdusolajat hozott. Feltörte az alabástromot és (Jézus) fejére öntötte.

Némelyek bosszankodtak magukban: „Miért kell a kenetet így pazarolni? Hisz több mint háromszáz dénárért el lehetett volna adni és szétosztani a szegények közt.” És szemrehányást tettek az asszonynak. Jézus azonban ezt mondta: „Hagyjátok! Mit akadékoskodtok, hisz jót tett velem! Szegények mindig vannak veletek. Akkor tehettek velük jót, amikor akartok. De én nem vagyok mindig veletek. Azt tette, ami telt tőle. Előre megkenete testemet a temetésre. Bizony mondom nektek, bárhol a világon hirdetik majd az evangéliumot, az ő tettéről is megemlékeznek.”

Iskarióti Júdás, egy a tizenkettő közül, elment a főpaphoz, hogy elárulja. Amikor ezek tudomást szereztek róla, megörültek és pénzt ígértek neki. Ezért kereste a kedvező alkalmat, hogy a kezükre adhassa.

A kovásztalan kenyér első napján, amikor a húsvéti bárányt fel szokták áldozni, tanítványai megkérdezték: „Mi a szándékod? Hová menjünk, hogy megtegyük az előkészületeket a húsvéti bárány elköltéséhez?” Erre elküldte két tanítványát: „Menjete a városba! – mondta. – Ott találkoztok egy vizeskorsót vivő emberrel. Szegődjete a nyomába, aztán ahová bemegy, ott mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti, hol van az a terem, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom? Ő majd mutat nektek egy váncosokkal berendezett tágas emeleti helyiséget. Ott készítsétek el.” A tanítványok elmentek, s a városba érve mindent úgy találtak, ahogy megmondta, s el is készítették a húsvéti vacsorát. Amikor beesteledett, odament a tizenkettővel. Miután a vacsorához letelepedtek, Jézus így szólt: „Bizony mondom nektek, egyiketek elárul engem, egy, aki eszik velem.”

Elszomorodtak és sorra kérdezték: „Csak nem én?” Így válaszolt: „Tizenkettőtök közül az egyik, aki velem egyszerre nyúl a tálba. Az Emberfia elmegy ugyan, amint meg van róla írva, de jaj annak az embernek, aki elárulja az Emberfiát. Jobb lett volna neki, ha meg sem születik.”

Vacsora közben kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Vegyétek, ez az én testem.” Majd fogta a kelyhet, hálát adott, odanyújtotta nekik. Mindnyájan ittak belőle. Ő pedig így szól: „Ez az én vérem, a szövetségé, amely sokakért kiontatik. Bizony mondom nektek, hogy nem iszom többé a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom az Isten országában.”

Ezután elimádkozták a hálaadó zsoltárt, és kimentek az Olajfák hegyére.

Titkos készülődés és drámai események hangzottak el Márk evangéliumából, amikor a Mester hálát adott az Atyának a barátaiért.

1) Titkos készülődés

Húsvétkor templomba megyünk, aztán mise után otthon ebédelünk, ha nem is bárányt, de húsvéti sonkát stb.

Jézus is mehetett volna a fényes jeruzsálemi márványtemplomba, és mutathatott volna be egy kis húsvéti bárányt áldozatul, vagy ha arra nem volt pénze, akkor legalább egy pár galambfiókát, mint annak idején a születésekor a szülei tették.

Nem, ők még csak nem is egy szállodában fogyasztották el a húsvéti bárányt, hanem magánlakáson, titkos szervezkedéssel. Két tanítvány bemegy a városba, ott találkozik egy illetővel, akinél vizeskorsó van, és az vezeti el egy tulajdonoshoz, aki megmutatja nekik a tágas, étkezésre berendezett termet. Hol? Tudjuk: Jeruzsálem, Egyenes utca 1. emelet.

2) János - Márk

A szakemberek találgatják, hogy ki lehetett a „korsós ember”. Férfi nem, mert a vízfordás női feladat. Ha mégis férfi (mert ember), akkor biztosan esszésus, aki nőtlen szerzetes, mert olyanok is voltak ott a fővárosban. Pedig ha nem nő, nem is férfi, akkor egy gyerek is lehet. Márpedig az *Ap. Csel.-ből* tudjuk, hogy volt egy harmadik János is (a Keresztelő és az Apostol mellett), akit *János Márk* néven hívtak. Az édesanyja egy jeruzsálemi asszony volt, (ő is) *Mária*. Ennek a családnak volt az Egyenes utcában egy nagy terme, ahol az utolsó vacsora és a pünkösdi viharos tanácskozás is lezajlott. (Mi több, még *Péter* is odament, amikor a börtönből kiszabadult. Talán *Jézust* is ide vitte Arimateai József és Nikodémus a sírból?! (Ez utóbbi csak találgatás).

Visszatérve a „korsós fiúhoz”, vajon miért íródott le a Márk evangéliumban ez az epizód? Tudjuk, hogy a festők sokszor oda festik az egyik szereplőben a maguk képét is a festményükre.

A „korsós fiú”-ban Márk magát örökítette meg. De emellett a „meztelen fiú” történetben is Márk leplezhette le magát, mikor leírja, hogy Jézus letartóztatásakor végül is a tanítványok mind elfutottak. De egy fiú észrevette a városban a menetet, és egy lepedőt kapva magára követte őket. Mikor a katonák észrevették őt, és el akarták fogni, csupán a lepedőt kaphatták le róla, és ő meztelenül elfutott előlük (Mk 14, 50-52).

Egy harmadik történetben is szerepel egy „ifjú”, akit húsvét hajnalán az asszonyok a nyitott sírban találtak „*fehér ruhában*”, és aki közli velük a hírt, hogy Jézus él, és azt üzeni Péternek, hogy menjenek Galileába, majd ott viszontláthatják őt (Mk 16, 6-7).

3) Drámai események

De visszatérve a „*hálavacsorához*”, a külső ellenségek még távolabb voltak akkor, de az ünnepi terített asztalnál ott ül egy belső ellenség, egy tanítvány, *Júdás*, aki elárulni készült Mesterét. A vacsora közben Jézus Júdás tudtára adja, hogy ő tudja ki az áruló. És Júdás egy

tálból eszik, és egy kehelyből iszik Jézussal és a barátaival. Jézus intésére se tér észhez, hogy „*jaj az árulónak*”. De az utolsó mondatot biztosan nem a Mester mondta, hanem keserűségében Márk barátunk tehette hozzá: „*Jobb lett volna neki, ha meg sem születik!*”

4) Hálaadás és összefogás

A viharos események után következik Jézus hálaadása. Hálát ad az Atyának barátaiért, az együtt töltött pár évért, a lelkesedésükért, a remélt hűségükért.

És akkor olyat tesz, amit a zsidó pászka lakomán nem tett még senki. Felveszi az asztalról a *kenyérlepenyt*, ő maga töri meg és szétosztja nekik. Ez még nem különös. Majd felveszi a *kelyhet* és körbe adja, hogy igyanak ugyanabból a kupából. Még ez is elfogadható. De közben azt mondja, hogy a *kenyér a teste*, a *kehely bor az ő vére*.

Erre a tenyeres-talpas legények mit gondolhattak? Mert a *kenyér*, amit lenyeltek, kenyér volt, a *bor*, amit megittak bor volt. A gyomrukban Jézus *húsává* és *vérévé* változott? Micsoda varázslat! De hát emberhúst enni és ember vért inni az tilos, az bűn még Mózes törvénye szerint is!

Nyilvánvalóvá válhatott számukra, hogy Jézus nem *kannibál* akarja őket tenni. Ennél súlyosabb dologról van szó! *Jézus egy akar velük lenni*. Ti legyetek én, ahogy az „*Atya és én egy vagyok*”. És ti is legyetek egyik egymással, „*szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket!*”

A tanítványok rádöbbenhettek arra, hogy ha ők Jézussal egyesülnek lélekben, gondolkodásban, magatartásban és életvitelükben, ugyanúgy járhatnak, mint a Mester. Tehát ez a búcsúvacsora nem egyszerű búcsúzás, hanem valami *szövetségekötés* életre-halálra.

Megfordulhatott a fejükben, hogy ki lehet lépni belőle, mint *Júdás*. Ő megússza, még üzletet is csinálhat az árulásából. *Tamás* is később úgy gondolta, hogy Jézus halálával vége a veszélyes kalandnak. De *Júdás* sorsa nagy tanulság lehetett később számukra, és számunkra is.

A *vacsora záradéka* egyenesen félelmetes lehetett a fiúknak. Most megkötjük a „*test-vér szövetséget*” a halálra elszánt Jézussal, aki azt kéri tőlünk, hogy minden vacsorán ez jusson eszünkbe, sőt ha összejövünk mind, akkor ezt a *szövetséget újítsuk* meg, hogy el ne feledkezzünk róla.

Ez a *végrendelet* tehát nem arról szól, hogy *színjátékot* rendezzünk a világ végéig Jézus utolsó vacsorájából. És főleg nem arról, hogy kulturált formában folytassuk a zsidó *áldozatbemutatót*, melyben Jézus az *Isten Bíránya*, aki vére árán megváltja a világ bűneit. Az utolsó vacsora *szövetségekötés!!!*

--- Testvéreim! A kultuszmise ezzel az ókori hivatalos tárgyalást lezáró elbocsátó formulával végződött latinul: „*Ite missa est!*” Így fordították: „*Menjetek, elbocsátás van!*” A mi „*misénk*”, annyiban a mise, amennyiben a „*missa*” *missziós küldetést* jelent, ahogy azt Jézus gondolta az utolsó vacsoráján, szövetséget kötve barátaival. Vagyis: „*Menjetek, küldetésetek van!*” És én megköszönöm, hogy az év folyamán nektek megfelelt egy kis közös lakás is, hogy itt Jézus küldetésére emlékezzünk. Az „*Ite missa est*”- re a válasz: „*Deo gratias!*” „*Istennek legyen hála!*”

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2024. június 2-án a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]